

2020-10-20

Till kommunfullmäktige

Utlåtande avseende delårsrapport och prognos 2020

Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som kommunfullmäktige beslutat om i årsbudgeten och flerårsplanen. Vi har översiktligt granskat Karlshamns kommuns delårsrapport per 2020-08-31. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad och inriktad mer på analys och mindre på detaljgranskning. Granskningsresultatet framgår av bifogad revisionsrapport som har utarbetats av EY.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- att kommunens ekonomiska läge är mycket ansträngt. Nämnder visar stora negativa budgetavvikelser, oaktat konsekvenser av pandemin, samt en hög investeringstakt tillsammans med en krävande vision om en befolkningsökning på drygt 50%. Kommunens helårsprognos visar på ett underskott på 2 mnkr, trots att de statliga bidragen för pandemin överstiger kommunens kostnader med knappt 30 mnkr, vilket i praktiken innebär en budgetförstärkning. Med kommunens nuvarande investeringsnivå kan konstateras att överskottsmålet på 1% är för lågt, kommunen behöver förmodligen nå överskott på 3-4% för att nå en rimlig självfinansieringsgrad och bibehållen soliditet. Kommunens nuvarande ansträngda ekonomiska situation genererar istället ett prognostiserat underskott vilket innebär att kommunen inte når sitt överskottsmål om 1 %,
- att i förhållande till prognos från tertialrapport 1 2020 kvarstår stora underskott på 74 mnkr i nämndernas prognoser. Trots åtgärdsplaner och genomförda besparingar på nämnds nivå är åtgärderna otillräckliga. Vi efterlyser skarpare analyser av nettokostnadsökningarna från nämnderna och styrelsen om underskotten beror på volymökning, allmän prisutveckling eller ineffektivitet,
- att budgetprocessen inte adresserar de verkliga utmaningarna, då nämnder får sänkt rambudget trots volymökningar för att kort därpå få tilläggsanslag. Som vi tidigare påpekat måste nämnder intensifiera sitt arbete med att sänka kostnaden för olika insatser och att det är kostnaden per insats som utgör grunden i budgetprocessen. Nuvarande budgetprocess cementerar tidigare förhållningssätt, skapar otydlighet om vilka resurser som finns och fördröjer istället effektiviseringar och besparingar. Vi konstaterar åter att det har funnits för låga insatser av kvalificerat arbete inom ekonomiområdet. I flera fall finns nu bland annat exempel på att tänkta besparingar genom nya lokaler inte innebär en besparing för kommunen som helhet, även om det skulle leda till sänkta driftskostnader på nämnds nivå. Tyvärr konstaterar vi revisorer åter brister i samordning mellan förvaltningar och centrala funktioner, vilket har inneburit att planering av åtgärder under ett antal år har varit felriktade,

2020-10-20

- att nettokostnaderna ökar snabbare än skatter och generella statsbidrag och att vi inte kan se att strukturella åtgärder har vidtagits för att bryta trenden. I föregående års delårsrapport gjorde nämnderna utfästelser om att besparingsplanerna var trovärdiga och skulle leda till en ekonomi i balans på strukturell nivå under 2021 och 2022. Vi revisorer ser för närvarande inte att prognosen för helåret ger understöd för denna bedömning, vilket föranleder allvarlig kritik mot nämnder och styrelse,
- att sjuktalen förvisso är svåra att bedöma detta år, men kommunen har fortsatt högre sjuktal än andra kommuner, trots styrning på att sänka såväl sjuktal som kostnader för sjukskrivningar.
Det krävs en stor förändring i arbetet med att förbättra strukturen kring arbetsmiljö och ledarskap för att även bryta trenden kring sjukfrånvaro, vilket vi påpekar i vår senaste granskning daterad 2020-10-12,
- att osäkerhetsmomenten i prognosen är ovanligt omfattande:
 - skatteunderlagprognosen har varierat kraftigt under året och nya upp- eller nedskrivningar kan fortfarande bli aktuella,
 - osäkerhet råder om hur stor andel kommunen får tillbaka av extrakostnader för pandemin som kommunen har återsökt,
 - i delårsrapporten framgår inte konsekvenser av RKR:s nya riktlinjer för intäktsredovisning,
 - två nämnder redovisar stora underskott beroende på volymförändringar.

Vi revisorer är klara över nämndernas svårigheter med kommande underskott, men vi efterlyser tydligare krav på nämnder och styrelser att tillsammans med verksamheterna fastlägga grundverksamheter för att förstå hur man skall nå budget i balans,

- att vi revisorer förväntar oss besked i god tid inför bokslutsgranskningen om eventuella nedskrivningar av värdet på exploateringar, vilket kan bli en konsekvens vid tillämpning av RKR:s riktlinjer för intäktsredovisning. Vi refererar till svar från kommunstyrelsen (§21, 2020-02-04) angående granskning av pågående investeringar,
- att delårsrapporten i allt väsentligt är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed, med de undantag som anges i delårsrapporten,
- att räkenskaperna i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultatet för perioden och ställningen per 2020-08-31 och att räkenskaperna därmed utgör ett rimligt underlag för uttalad prognosbedömning av 2020 års resultat, givet den information som var aktuell vid tidpunkten då prognosen togs fram,
- att årets resultat efter balanskravsavstämning prognosticeras till -6,1 mnkr, vilket innebär att balanskravet för år 2020 inte uppnås, men underskottet kan hanteras genom RUR,

H. 70 RKR
CEP W

2020-10-20

- att resultatet i delårsrapporten inte är i enlighet med av Kommunfullmäktige beslutade mål, då ett av de finansiella målen inte uppnås, även om måluppfyllelsen för verksamhetsmålen är förhållandevis god. Kommunen bedöms inte att uppnå målsättningen om God Ekonomisk Hushållning för 2020, då kommunen prognostiserar ett negativt balanskravsresultat.

Trots den allvarliga kritik som framförs ovan vill vi lyfta fram att ekonomichef och kommunstyrelsens presidium för närvarande arbetar för att utveckla de områden som är föremål för vår kritik. Inte desto mindre är vår bedömning av resultatet i delårsrapporten per 31 augusti en del av revisionens granskning av nämndernas åtgärder för en budget i balans, vilket har varit ett av våra fokusområden under de senaste två åren.

Revisorerna i Karlshamns kommun

Lars Beckman

Bengt Olofsson

Lars-Inge Kjellberg

Lars-Erik Johansson

Jörgen Kronsell

Thomas Nilsson

Tommy Strannemalm